

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoCsp/23/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120403807
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:6120403807.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyiho a sudkýň JUDr. Gabriely Janákovvej a JUDr. Aleny Záhumenskej v spore žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, zast. Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA, s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, Trenčín, IČO: 47 234 679, proti žalovanej: H. F., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Y., J., zast. JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom so sídlom J. Kráľa 5/A, Lučenec, IČO: 37 756 508, o zaplatenie 6.746,22 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 26. mája 2021, č.k. 12Csp/82/2020-103, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietavom výroku II. m e n í tak, že žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 4.898,15 eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 557,87 eur od 28.3.2018 do zaplatenia, a to všetko v mesačných splátkach vo výške 70 eur, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozhodnutia, vždy do 20. dňa príslušného kalendárneho mesiaca s tým, že v prípade nezaplatenia jednej splátky riadne a včas sa stáva celý dlh splatný.

II. Vo zvyšnej časti napadnutého zamietavého výroku rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žalobcovi p r i z n á v a proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 92 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.578,11 eur spolu s úrokom z omeškania, ktorý v tomto výroku špecifikoval, pričom všetko uložil žalovanej zaplatiť v mesačných splátkach po 70 eur až do úplného zaplatenia, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozhodnutia, s tým, že každú splátku za ten ktorý mesiac žalovaná zaplatí najneskôr do 20. dňa príslušného kalendárneho mesiaca, pod následkom straty výhody splátok a zročnosti celej sumy, v prípade nezaplatenia jednej zo splátok riadne a včas. Výrokom II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Výrokom III. priznal žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 49,06 %.

2. Súd prvej inštancie rozhodoval na základe žaloby, ktorou sa žalobca domáhal od žalovanej zaplatenia 6.746,22 eur s príslušenstvom, ktorá istina pozostávala z dlhu z úveru vo výške 6.576,10 eur, úroku do zosplatenia 39,56 eur a zmluvnej pokuty 129,96 eur. Uvedol, že so žalovanou uzatvoril zmluvu o úvere, pričom následkom porušenia zmluvy žalovanou nesplácaním úveru riadne a včas vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Žalovaná dlžnú sumu nevrátila, preto sa rozhodol uplatniť svoj nárok súdnou cestou.

3. Súd prvej inštancie po dokazovaní považoval žalobu za dôvodnú iba v časti.

4. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalobca so žalovanou uzatvoril zmluvu o úvere. Tú vyhodnotil ako zmluvu spotrebiteľskú. Na jej základe žalobca žalovanej poskytol úver vo výške 11.100 eur. Do podania žaloby zaplatila žalovaná žalobcovi sumu 8.824,02 eur a po podaní žaloby na súd sumu 140 eur. Spolu žalovaná do vyhlásenia rozhodnutia zaplatila žalobcovi sumu 8.964,02 eur.

5. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy súd prvej inštancie posúdil, či obsahuje všetky povinne vyžadované náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z o spotrebiteľských úveroch („zákon o spotrebiteľských úveroch“).

6. Dal za pravdu právnomu zástupcovi žalovanej, že úverová zmluva neobsahuje všetky povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, z ktorého dôvodu posúdil úver za bezúročný a bez poplatkov. Žalovanej žalobca, sprostredkované iným subjektom, poskytol účelový úver na kúpu osobného motorového vozidla, pričom v úverovej zmluve sa nenachádza zmienka o tom, na akej adrese môže žalovaná uplatniť prípadnú reklamáciu alebo sťažnosť.

7. Súd prvej inštancie dal čiastočne za pravdu právnomu zástupcovi žalovanej aj v tom, že s poukazom na výšku poskytnutého úveru žalovanej - 11.100 eur - a dobu splácania úveru - 84 mesiacov -, neskúmal žalobca pred uzavretím úverovej zmluvy dostatočne bonitu žalovanej. Síce zisťoval majetkové, príjmové a výdavkové pomery žalovanej, takisto jej rodinný stav a príjem jej partnera, v skutočnosti však (podľa tvrdenia žalovanej, ktoré žalobca nenamietal) overoval len príjem žalovanej. Žalobca, prostredníctvom splnomocneného zástupcu, pred uzavretím úverovej zmluvy so žalovanou nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, a teda nebol ani oprávnený požadovať od žalovanej jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Pokiaľ žalobca vyhlásil predčasné zosplatenie spotrebiteľského úveru, konal v rozpore so zákonom o spotrebiteľských úveroch, a preto ho považoval súd prvej inštancie za neplatné.

8. Pri posúdení schopnosti splácať spotrebný úver, však podľa súdu prvej inštancie nedošlo k žalovanou tvrdenému hrubému porušeniu povinností žalobcu ako veriteľa, pretože ten bonitu žalovanej skúmal zisťovaním príjmu u zamestnávateľa a lustráciou v databáze dlžníkov, a preto z tohto dôvodu nebolo možné úver posudzovať ako bezúročný a bez poplatkov.

9. Súd prvej inštancie tak úver poskytnutý žalobcom žalovanej posúdil ako bezúročný a bez poplatkov pre absenciu adresy pre reklamáciu, pričom nedošlo ani k platnému predčasnemu zosplateniu úveru. Súd prvej inštancie ďalej v súlade s § 54a Občianskeho zákonníka z úradnej povinnosti skúmal, či nárok žalobcu nie je premlčaný. Dospel k záveru, že premlčaný nie je. Žaloba bola podaná na súd počas plynutia trojročnej premlčacej doby.

10. Z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru mal preto žalobca voči žalovanej len nárok na vrátenie doposiaľ splatných splátok istiny úveru podľa splátkového kalendára (nie aj na dohodnuté zmluvné úroky a poplatky), t.j. sumy 1.578,11 eur. Žalovanej preto uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi túto sumu. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi aj zákonný úrok z omeškania dňom nasledujúcim po splatnosti každej nezaplatennej jednotlivej časti istiny úveru. Žalovanej povolil splácať dlžnú sumu v splátkach podľa § 232 ods. 4 CSP.

11. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Tá pripadala na tri splátky úveru v celkovej výške 557,87 eur, ktoré neboli v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie ešte splatné, zmluvnú pokutu 129,96 eur, sumu 140 eur zaplatenú v priebehu konania a vo zvyšku na úrok a poplatky úveru nedôvodné pre posúdenie úveru ako bezúročného a bez poplatkov.

12. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa zásady úspechu vo veci v zmysle § 255 CSP.

13. V zákonnej lehote sa proti tomuto rozsudku odvolal žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu.

14. Uviedol, že adresa predávajúceho na reklamáciu alebo sťažnosť sa v zmluve nachádza, čoho následkom nemožno zmluvu považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Adresa veriteľa, na ktorej môže

spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, je uvedená v hornej časti prvej strany zmluvy, kde sú uvedené všetky potrebné identifikačné údaje. Rovnako tak aj v bode 2.2 úverovej zmluvy sú uvedené údaje firmy, ktorá sprostredkovala predaj vozidla. Žalobca poukázal v tejto súvislosti na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27.2.2018, sp. zn. 13Co/73/2017.

15. Žalobca tiež nesúhlasil, že ako veriteľ riadne neposúdil schopnosť spotrebiteľa (žalovaného) splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch. Preveruje bonitu každého klienta s odbornou starostlivosťou, a to tak, že neposkytuje úvery osobám, ktoré nemajú v evidencii obyvateľstva uvedený trvalý pobyt, ďalej osobám pracujúcim na dohodu o pracovnej činnosti, osobám pracujúcim na dohodu o vykonaní práce, nezamestnaným osobám, osobám poberajúcim sociálne dávky či dávky v hmotnej núdzi, ako ani klientom s trvalým zdrojom príjmu, pokiaľ je tento príjem nižší ako 210 eur, ako ani klientom evidovaných v databáze SOLUS - neplatiči.

16. Žalovaná poskytla všetky potrebné údaje pri spisovaní úverovej zmluvy a svojím podpisom potvrdila ich správnosť a pravdivosť. Každá úverová zmluva je pri uzatváraní hodnotená individuálne, na základe všetkých údajov a informácií a musí prejsť schvaľovacím procesom. Pri posudzovaní bonity klienta sa berie do úvahy aj čistý príjem partnera. Preto mal žalobca za to, že žalovaná bude schopná splácať úver za dohodnutých podmienok. Pokiaľ by sa bral do úvahy len príjem žalovanej, úver by neposkytol.

17. Súčasťou každej úverovej zmluvy sú aj úverové podmienky. V nich svojím podpisom žalovaná prehlásila, že ak uvedie zdroj príjmu zamestnanec, tak pracovný pomer je uzatvorený na neurčitý čas, minimálne po dobu trvania zmluvného vzťahu s veriteľom, nie je v skúšobnej dobe, ako aj to, že pracovný pomer trvá, nebol vypovedaný a ani iným spôsobom nekončí. Preto bol žalobca presvedčený, že skúmal bonitu žalovanej s odbornou starostlivosťou. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 28.5.2020, sp. zn. 12Csp/17/2020.

18. Následne žalobca kritizoval, že súd prvej inštancie nezdôvodnil, v čom spočíva absencia náležitostí úverovej zmluvy, keďže ich vo vyjadrení k žalobe podrobne špecifikoval a ozrejmil. Súd prvej inštancie sa obmedzil výlučne na citáciu zákonných ustanovení a paragrafové vymenovanie náležitostí, ktoré považuje za absentujúce. Napadnutý rozsudok žalobca považoval za predčasný a za nedostatočne odôvodnený, nespĺňajúci kritéria podľa § 220 ods. 2 CSP.

19. Žalobca žiadal na základe tejto argumentácie, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu a prizná mu náhradu trov konania.

20. K odvolaniu sa písomne vyjadrila žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu.

21. Napadnutý rozsudok považovala za vecne správny. Jeho právne závery nie sú žiadnym pádnym argumentom spochybniteľné, a vychádzajú zo správneho právneho posúdenia a pochopenia veci, jednotlivé úvahy súdu prvej inštancie sú vysvetlené jasne a zreteľne.

22. Žalovaná žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Žiadala aj náhradu trov odvolacieho konania.

23. V replike sa žalobca pridrжал svojho odvolania.

24. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom výroku II. čiastočne zmeniť podľa § 388 CSP a čiastočne potvrdiť podľa § 387 CSP.

25. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. odvolaním napadnutý nebol, preto je právoplatný a týmto rozhodnutím nedotknutý.

26. Žalobca odvolaním namietal záver súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Súd prvej inštancie tento záver založil na absencii obligatórnej náležitosti - adresy predávajúceho na reklamáciu alebo sťažnosť.

27. Odvolací súd sa so záverom súdu prvej inštancie nestotožňuje. Nie je podľa odvolacieho súdu namieste, aby zmluva obsahovala doslovné vyjadrenie, že adresa uvedená v zmluve je adresou, kde spotrebiteľ môže uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Priemernému spotrebiteľovi musí byť zrejmé, že pre účel uplatnenia reklamácie alebo sťažnosti slúži vo vzťahu k úveru práve adresa veriteľa uvedená v zmluve a v prípade viazaného spotrebiteľského úveru (§ 15 zák. č. 129/2010 Z.z.) adresa predávajúceho vo vzťahu k dodanému tovaru alebo službe. Ako vyplýva zo skutkových zistení súdu prvej inštancie, úverová zmluva obsahovala tak adresu veriteľa ako aj adresu predávajúceho. Preto odvolací súd, na rozdiel od súdu prvej inštancie, dospel k právnomu záveru, že úverová zmluva spĺňa vyjadrenie povinnej náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 písm. c) účinného v čase uzatvorenia zmluvy, a to, adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Úver preto z tohto dôvodu nie je bezúročný a bez poplatkov.

28. Žalobca sa nestotožnil v odvolaní ani so záverom súdu prvej inštancie o tom, že neskúmal bonitu žalovanej s odbornou starostlivosťou, následkom čoho predčasné zosplatenie úveru posúdil ako neplatné. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa spoľahol zväčša len na tvrdenia žalovanej ako dlžníčky, okrem zisťovania príjmu u zamestnávateľa a lustrácie v databáze dlžníkov.

29. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

30. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>>, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>> sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>> sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

31. Zo zistení súdu prvej inštancie vyplýva, že pred uzavretím úverovej zmluvy žalobca ako veriteľ zisťoval od žalovanej údaje o jej príjmových, výdavkových, majetkových a rodinných pomeroch. Čo sa týka príjmu žalovanej, ten podľa nenapadnutých zistení súdu prvej inštancie (ods. 34 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia) overoval veriteľ u zamestnávateľa. Veriteľ tiež podľa zistení súdu prvej inštancie vykonal lustráciu žalovanej v databáze dlžníkov.

32. Odvolací súd sa nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca nekonal pri posudzovaní bonity žalovanej s odbornou starostlivosťou, ak si okrem príjmu žalovanej neoveroval aj ostatné žalovanou uvádzané skutočnosti k jej pomerom. Pokiaľ veriteľ vykoná lustráciu dlžníka v úverových registroch, overí si príjem dlžníka a v ostatnom vychádza z údajov poskytnutých dlžníkom, nemožno od veriteľa požadovať pre splnenie odbornej starostlivosti viac. Dlžník bol totiž v zmysle ust. § 7 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom. Nemožno teda požadovať, aby úveroví veritelia vykonávali detektívnu činnosť a preverovali údaje, ktoré sú im dlžníci povinní poskytnúť na základe zákona pravdivo. Je otázne, či by tak napokon mohli robiť v súlade so zákonom, keď aj pre využitie informácií z databázy dlžníkov je v citovanom ustanovení uvedené výslovné zákonné dovolenie. Napokon by bolo absurdné, že by porušenie právnej povinnosti dlžníka viesť pravdivé údaje o svojich pomeroch mohlo viesť k sankcii na strane veriteľa. Pokiaľ teda dlžník pre účely posúdenia jeho schopnosti splácať úver poskytne na žiadosť veriteľa údaje o svojich pomeroch v zmysle ust. § 7 zák. č. 129/2010 Z.z., je tým zisťovanie týchto pomerov dlžníka vykonané veriteľom s odbornou starostlivosťou bez akéhokoľvek ďalšieho overovania pravdivosti dlžníkom poskytnutých údajov. Záver

súdu prvej inštancie o nedodržaní odbornej starostlivosti pri zisťovaní pomerov žalovanej tak nebol správny, rovnako ako na to nadväzujúci záver o neplatnosti zosplatnenia úveru.

33. Vzhľadom na uvedené závery bola preto žaloba dôvodná aj v časti zvyšku istiny 557,87 eur nepriznanej napadnutým rozhodnutím pre nedospelosť splátok, ako aj v časti žalobou uplatnenej odplaty z úveru, pretože ten nebolo možné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Zmeňujúcim výrokom preto odvolací súd tieto nároky žalobcovi priznal. Požadovaný úrok z omeškania priznal odvolací súd v zákonnej výške podľa § 517 ods. 2 OZ od zosplatnenia úveru + 14 dní v súlade s výzvou zo dňa 13.3.2018 (č.l. 13), avšak iba z časti 557,87 eur pripadajúcej na doposiaľ nezaplatenú časť istiny poskytnutého úveru (istina celkom 11.100 eur). Zvyšná priznaná suma pripadá totiž na úrok z úveru, z ktorého úroky z omeškania nepatria. Omeškanie s plnením úroku totiž nie je omeškanie s plnením vlastného dlhu, ale omeškanie s plnením príslušenstva (§ 121 ods. 3 OZ) a ust. § 517 ods. 2 OZ priznáva právo na úrok z omeškania iba pri omeškaní samotného dlhu a nie pri omeškaní s plnením príslušenstva. Uvedené závery vyplývajú aj z rozhodnutia NS ČR sp. zn. 35 Odo 101/2002 z 24.3.2004, ktoré je pre prakticky identickú právnu úpravu plne použiteľné, a na ktoré odvolací súd v podrobnostiach odkazuje.

34. Priznané plnenie povolil odvolací súd splácať v splátkach po 70 eur mesačne za podmienok uvedených vo výroku, a to z rovnakých dôvodov, ako súd prvej inštancie, pretože v tejto časti žalobca nesprávne napadnutého rozhodnutia nenamietal a odvolací súd sa s dôvodmi povolenia splátok stotožňuje.

35. Čo sa týka zvyšku napadnutého zamietavého výroku, pripadajúceho na uplatnenú zmluvnú pokutu 129,96 eur, v konaní zaplatenú sumu 140 eur a príslušenstvo presahujúce súdom priznaný rozsah, v tejto časti odvolací súd napadnuté zamietavé rozhodnutie potvrdil. K nedôvodnosti príslušenstva z úroku sa odvolací súd vyjadril v odseku 33 odôvodnenia, dlh splnený v rozsahu 140 eur v priebehu konania zanikol a k uplatnenej zmluvnej pokute žalobca neprodukoval žiadne tvrdenia a k nim prislúchajúce dôkazy, z ktorých by tento nárok vyplýval.

36. Vzhľadom na zmenu napadnutého rozhodnutia bolo potrebné nanovo rozhodnúť o trovách celého konania podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a 2 CSP. Žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 96 % (celkom priznaných 6.476,26 / uplatnených 6.746,22) a žalovaná bola úspešná v rozsahu 4 % (zamietnutých 269,96 / uplatnených 6.746,22). Po vzájomnom zohľadnení miery úspechu strán v spore tak patrí žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 92 %. O výške náhrady trov bude rozhodovať súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

37. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednoducho.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).